

SCI-CONF.COM.UA

RESULTS OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH AND DEVELOPMENT

**PROCEEDINGS OF II INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MAY 2-4, 2021**

**MADRID
2021**

RESULTS OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH AND DEVELOPMENT

Proceedings of II International Scientific and Practical Conference

Madrid, Spain

2-4 May 2021

Madrid, Spain

2021

UDC 001.1

The 2nd International scientific and practical conference “Results of modern scientific research and development” (May 2-4, 2021) Barca Academy Publishing, Madrid, Spain. 2021. 640 p.

ISBN 978-84-15927-33-4

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Results of modern scientific research and development. Proceedings of the 2nd International scientific and practical conference. Barca Academy Publishing. Madrid, Spain. 2021. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/ii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-results-of-modern-scientific-research-and-development-2-4-maya-2021-goda-madrid-ispaniya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: madrid@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2021 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2021 Barca Academy Publishing ®

©2021 Authors of the articles

89. *Одійчук О. І., Іваницька Н. Л.* 481
ОСОБОВІ ЗАЙМЕННИКИ У РОЛІ ДРУГОРЯДНОГО ЧЛЕНА
РЕЧЕННЯ ЯК ПАРАМЕТР АВТОРСЬКОГО МОВЛЕННЯ НА
МАТЕРІАЛІ РАЙОННОЇ ГАЗЕТИ «ВІСНИК ДЕРАЖНЯНЩИНИ».
90. *Свистун Н. О., Павлічко В. Д.* 485
СКЛАДНОПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ РОЗЧЛЕНОВАНОЇ СТРУКТУРИ ЗІ
ЗНАЧЕННЯМ ЗУМОВЛЕНОСТІ В СКЛАДІ СКЛАДНИХ
СИНТАКСИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ
М. КІДРУКА «НЕ ОЗИРАЙСЯ І МОВЧИ»).

PHILOSOPHICAL SCIENCES

91. *Интымакова Л. Г., Дудникова Е. Е., Стародубцева З. Г.* 492
ОПРЕДЕЛЕНИЕ СУЩНОСТИ КУЛЬТУРЫ В КОНТЕКСТЕ
УЯСНЕНИЯ СМЫСЛОВЫХ ПОЛЕЙ СОЗНАНИЯ.
92. *Кудлач В. І.* 496
ГІБРИДНІ ТЕХНОЛОГІЇ СУЧАСНИХ МЕДІА.

ECONOMIC SCIENCES

93. *Avtandil Lapachi* 500
CHALLENGES AND PERSPECTIVES OF AGRICULTURAL
INSURANCE IN GEORGIA.
94. *Karpenko O., Turenko Ye., Karpenko H.* 510
STRATEGIES FOR WASTE DISPOSAL AS AN INSTRUMENT OF THE
FORMATION OF INCLUSIVENESS OF UKRAINE'S ECOLOGICAL
AND TOURISM ABILITY.
95. *Ozerov D. M.* 516
DEVELOPMENT AND PERSPECTIVES OF RUSSIAN MANAGEMENT.
96. *Sokhatska O., Lutsiv R.* 521
URBANIZATION AND SMART SUSTAINABLE CITIES.
97. *Бірченко Н. О.* 528
КРЕДИТ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ: ЗНАЧЕННЯ ТА ФУНКЦІЇ.
98. *Гура С. М.* 532
ІМПЕРАТИВИ ТА ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ
УКРАЇНИ.
99. *Карпенко Д. С.* 539
ОСОБЛИВОСТІ ПРОСУВАННЯ БРЕНДУ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО
ЗАКЛАДУ В ОНЛАЙН СЕРЕДОВИЩІ.
100. *Лемешевская А. В.* 545
ДИНАМИКА МАРКЕТИНГОВЫХ КОММУНИКАЦИЙ В УСЛОВИЯХ
ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ.
101. *П'ятницька Г. Т., Романова А. Д.* 550
ТОРГІВЛЯ ТУРИСТИЧНИМИ ПОСЛУГАМИ В УМОВАХ
НЕПЕРЕДБАЧУВАНИХ РИНКОВИХ ВИКЛИКІВ.

**СКЛАДНОПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ РОЗЧЛЕНОВАНОЇ СТРУКТУРИ
ЗІ ЗНАЧЕННЯМ ЗУМОВЛЕНОСТІ В СКЛАДІ СКЛАДНИХ
СИНТАКСИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ
М. КІДРУКА «НЕ ОЗИРАЙСЯ І МОВЧИ»)**

Свистун Ніна Олександрівна,

канд. філол. н., доцент

Павлічко Віта Дмитрівна

магістрантка

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

м. Тернопіль, Україна

Вступ. Важливе місце в синтаксичній науці займають складнопідрядні речення (СПР). Вчені зауважували, що підрядні частини СПР можуть пояснювати або окремі слова в головному, або головне речення загалом.

Стаття М. Поспелова «Про граматичну природу складного речення» стала важливим внеском у розвиток структурно-семантичної класифікації. Учений поділив СПР на два види: одночленні та двочленні структури [5, с. 25].

За сучасною класифікацією СПР поділяють на два розряди:

- 1) речення нерозчленованої структури (одночленні);
- 2) речення розчленованої структури (дwochленні).

Речення розчленованої структури – це такі складнопідрядні речення, підрядна частина яких пояснює всю головну і поєднується з нею за допомогою семантичних сполучників. Усі складнопідрядні речення розчленованого типу належать до обставинного (детермінантного) зв'язку.

До складнопідрядних речень розчленованої структури зі значенням зумовленості відносять такі види: підрядні причини, мети, умови, наслідку (прямої зумовленості) та допусту (зворотної).

Специфіка мови художнього тексту потребує використання складних синтаксичних конструкцій (ССК), адже завдяки цьому типу речень авторові вдається краще та динамічніше відобразити думки, почуття та переживання

персонажів у творі.

Мета роботи. Виявити та описати структурно-семантичні особливості складнопідрядних речень розчленованої структури зі значенням зумовленості в складі складних синтаксичних конструкцій на матеріалі роману Макса Кідрука «Не озирайся і мовчи».

Матеріали та методи. Матеріалом дослідження стала картотека складнопідрядних речень розчленованої структури зі значенням зумовленості в складі складних синтаксичних структур шляхом суцільної вибірки з тексту твору М. Кідрука «Не озирайся і мовчи».

Методи дослідження зумовлені його метою. Для дослідження синтаксичних особливостей складнопідрядних речень розчленованої структури зі значенням зумовленості в складі складних синтаксичних конструкцій використано такі методи, як описовий, індивідуально-пошуковий, кількісний, статистичний (шляхом вибірки різних видів складнопідрядних речень із досліджуваного твору) тощо.

Пропонуємо простежити функціонування цього різновиду речень в аналізованому романі.

Результати і обговорення. О. Пономарів пише, що «складна синтаксична конструкція являє собою речення з різнотипним граматичним зв'язком між предикативними частинами його. За характером змістових відношень і значенням, предикативні частини всередині такого речення об'єднуються в складніші одиниці, які називаються компонентами, а компоненти об'єднуються в одне ціле і складають речення» [4, с. 357].

А. Загнітко подає таку дефініцію ССК: «Складними синтаксичними конструкціями є такі утворення, в яких поєднуються різні види синтаксичного зв'язку – сурядний і підрядний тощо» [1, с. 105].

Схожим є визначення Л. Пархонюк: «Багатокомпонентні складні речення, предикативні частини яких з'єднані різними видами синтаксичного зв'язку, називають складними синтаксичними конструкціями» [3, с. 44].

На думку А. Загнітка, важливими ознаками для розмежування ССК

є:

1) наявність однорідної і неоднорідної підрядності в поєднанні із сурядністю;

2) поєднання недиференційованого синтаксичного зв'язку з послідовною підрядністю, супідрядністю і сурядністю;

3) реалізація послідовної підрядності разом із сурядністю;

4) наявність недиференційованого синтаксичного зв'язку з різними формами інших зв'язків, в яких сурядний зв'язок є модифікаційним [1, с. 105–108].

Проте О. Пономарів зауважує, що «існують інші варіанти побудови складних синтаксичних конструкцій:

1. Складні синтаксичні конструкції з сурядним зв'язком між блоками (компонентами) і підрядним усередині компонентів, принаймні хоча б в одному з них;

2. Складні синтаксичні конструкції з безсполучниковим зв'язком між блоками і підрядним у середині їх (у всіх, чи в кількох із них, чи хоча б в одному). Підрядна залежність в середині блоку може бути різною: і паралельна, і супідрядна, і послідовна;

3. Складні синтаксичні конструкції з безсполучниковим і сурядним зв'язком між компонентами (блоками), тобто на першому рівні поділу, і підрядним між предикативними одиницями в середині блоків, тобто на другому, нижчому, рівні поділу. Між компонентами цього речення – безсполучниковий і сполучниковий сурядний зв'язок, різні інтонація, різні розділові знаки: крапка з комою, кома;

4. Складні синтаксичні конструкції з безсполучниковим зв'язком між компонентами і сурядним у середині їх, між предикативними одиницями, чи навпаки – сурядний зв'язок між компонентами і безсполучниковий в середині їх;

5. Складні синтаксичні конструкції з безсполучниковим зв'язком між

компонентами і змішаним між предикативними одиницями: сурядним, різними типами підрядного, безсполучниковим» [4, с. 357–359].

Причина великого обсягу речень такого типу криється в комунікативній складовій, адже з метою кращої та детальнішої передачі інформації потрібне об'ємне висловлювання.

Л. Пархонюк виокремлює такі поєднання синтаксичного зв'язку:

- 1) із сурядністю та підрядністю;
- 2) із безсполучниковим зв'язком та підрядністю;
- 3) із сурядним та безсполучниковим зв'язком;
- 4) із сурядністю, підрядністю та безсполучниковим зв'язком [3].

Потрібно звертати увагу на те, якщо два компоненти структури складаються з декількох предикативних частин, поєднаних певним зв'язком, тоді здійснюється ще поділ на блоки.

Складні синтаксичні конструкції із сурядністю та підрядністю – це структури речень, компоненти яких поєднані сурядним та підрядним зв'язками.

Розміщення предикативних частин, а саме складнопідрядних речень, може бути довільним.

Ці структури представлені в досліджуваному творі так: *«Одного разу Марк уже застряг, просидів недовго, тільки п'ять хвилин, але цього вистачило, щоб відбити бажання заходити до роздובаної й погано освітленої кабіни»* [2, с. 18]; *«Їх так не видно, бо вони малі, але в потужний телескоп можна побачити»* [2, с. 56]; *«Я не пам'ятаю, що ще вона говорила, бо вона стояла між мною та квартирою, а я весь час дивилася на відчинені двері й думала, як тепер туди зайти»* [2, с. 197]; *«Одразу зрозуміла, що його треба забирати з вулиці, бо він загине, та я знала, що батьки не дозволять мені взяти його додому»* [2, с. 374]; *«Він збрехав, бо знав, що Семен Ярмуш, майже напевно, захоче туди потрапити, а потім, коли дійде до переходу, обов'язково озирнеться на п'ятому»* [2, с. 475].

Таких конструкцій зафіксовано найбільше – 59 одиниць, що складає 64 % від загальної кількості.

Складні синтаксичні конструкції із безсполучниковим зв'язком та підрядністю – це структури речень, компоненти яких поєднані безсполучниковим та підрядним зв'язками.

Можемо знайти такі приклади цього виду ССК у творі: *«Я серйозно: якщо хочеш, можеш іти»* [2, с. 149]; *«Подумав, що поводитья поруч із ними достоту, як в оточенні напівздичавілих дворняг: не дивиться у вічі, взагалі уникає прямого погляду, щоб ніхто не сприйняв його за виклик»* [2, с. 286]; *«Відступати не було куди, він усвідомлював, що втратить роботу, якщо про третій за три місяці зальот дізнаються в управлінні освіти»* [2, с. 312]; *«І треба не забути взяти з дому відро, щоб завтра наносити води, – він підняв із землі картоплину, покрутив її в руках і підвів погляд на дівчину»* [2, с. 333]; *«Одного погляду вистачило, щоб збагнути, що двері до підвалу давно ніхто не відчиняв: замок стирчав на місці, громіздки скоби склеїлися від іржі»* [2, с. 409].

Таких конструкцій зафіксовано значно менше – 19 одиниць, що складає 21 % від загальної кількості.

Складні синтаксичні конструкції із сурядністю, підрядністю та безсполучниковим зв'язком – це структури речень, компоненти яких поєднані сурядним, підрядним та безсполучниковим зв'язками. Ці конструкції є найскладнішими для синтаксичного членування.

В аналізованому творі знаходимо такі приклади: *«О'кей, можливо, у твоїх словах і є якийсь сенс: істота погналася за нами, бо хотіла перебратися до нашого світу, але то була не Гришина»* [2, с. 420]; *«Хлопець напевне знав: ніхто не нахилився з коридору, щоб натиснути кнопку з «десяткою», проте не знав, як пояснити це дідові»* [2, с. 118]; *«Гілля та крони дерев на підніжжі пагорба частково затуляли улоговину, що відгороджувала будинок із ліфтом від наступного пагорба з дубом і валунами, проте Марк крізь листя бачив достатньо, щоб зрозуміти: нижче схилом, приблизно посередині між дерев'яним котеджем і морем, щось рухається»* [2, с. 343]; *«Хлопчик ніколи раніше не літав у літаках, але знав фізику достатньо добре, щоби збагнути: ліфт не просто підіймається, він рухається із прискоренням»* [2, с. 484]; *«З*

такої відстані було важко визначити, що то за квітки, та це не мало значення: якщо ростуть квіти, мають бути комахи» [2, с. 209].

Таких конструкцій зафіксовано найменше – 14 одиниць, що складає 15 % від загальної кількості. Співвідношення різних типів складних синтаксичних конструкцій допоможе краще зобразити діаграма (рис. 1):

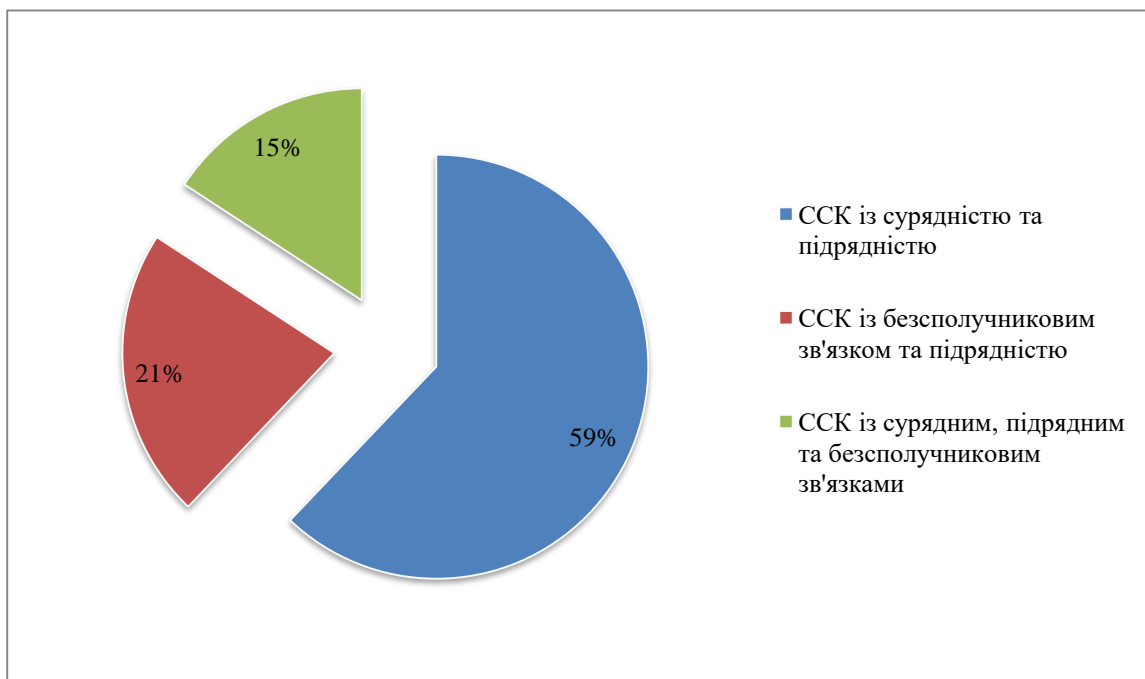

Рис. 1. Складнопідрядні речення розчленованої структури зі значенням зумовленості у складі складних синтаксичних структур

Висновки. Отже, письменник використав складні синтаксичні конструкції в своєму творі в достатній кількості. Складні синтаксичні структури дали змогу авторові значно краще, багатше відтворити усі події, що відбувалися і в реальному світі, і в ірреальному. Основна функція такого типу речень в романі полягає у відтворенні динамізму всіх подій та ситуацій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загнітко А. П. Український синтаксис: теоретико-прикладний аспект. Донецьк, 2009. 137 с.
2. Кідрук М. Не озирайся і мовчи: роман. Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. 512 с.
3. Пархонюк Л. Складне речення в українській мові:

Багатокомпонентні конструкції: теорія, тренувальні вправи, зразки синтаксичного розбору. Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. 80 с.

4. Пономарів О. Д., Різун В. В., Шевченко Л. Ю. та ін. Сучасна українська мова: підручник / за ред. О. Д. Пономарева. 4-те вид. Київ: Либідь, 2008. 488 с.

5. Поспелов М. С. Складнопідрядне речення і основні особливості його будови. *Українська мова і література в школі*. 1953. № 1. С. 23–28.